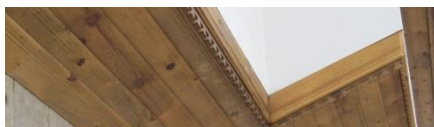

U FOKUSU – RAZVOJ TURIZMA

Novembar 2012.

Juni 2013.

Projekt PAST FOR THE FUTURE Delibegov han u Maglaju

► Nakon kašnjenja s početkom radova, rekonstrukcija objekta Delibegov han je krajem juna 2013. godine u završnoj fazi

Projekt "Past for the Future" (Prošlost za budućnost) finansira Europska unija u okviru svog Programa "Pripremne radnje za očuvanje i obnovu kulturne baštine u području sukoba u zemljama Zapadnog Balkana 2010." Projekt implementira REZ Agencija iz Zenice, a partner u implementaciji i ko-finansijer projekta je Općina Maglaj.

Aktivnosti jednog od radnih paketa projekta u cjelosti su posvećene obnovi objekta Delibegov han u Maglaju.

Podsjećamo, početak radova (1.11.2012.) se podudarao s početkom perioda iznimno teških vremenskih uvjeta za izvođenje građevinskih radova, čime je ugrožena i planirana dinamika radova, pa su radovi kasnili u odnosu na prvobitno planiranu.

U ovom izdanju

Razvoj poduzetništva

- FOND za podršku preduzećima sa područja SBK/KSB u razvijanju i implementaciji međunarodno priznatih standarda kvalitete
- Obuka tehničkih crtača armature
- REZ Agencija i BIP Program

Razvoj ljudskih resursa

- PCM Seminari

Razvoj poljoprivrede

- Suradnja REZ Agencije i USAID/Sida FARMA Project

Projekti

- PAST for the FUTURE
- Economic Cluster Club
- Okolišne tehnologije i obnovljivi izvori energije
- Razvoj plastične proizvodnje u ruralnim područjima općine Novi Travnik
- MENTOR

PAST FOR THE FUTURE Obogaćenje i unaprijeđenje turističke ponude grada Maglaja

► **15.04.2013. godine potpisani Sporazumi o dodjeli grant sredstava sa šest nevladinih organizacija općine Maglaj**

Kao aktivnost radnog paketa br. 2 projekta pod nazivom "Obogaćenje i unaprijeđenje turističke ponude grada, uključujući i vidljivost projekta" - objavljen je Poziv za podnošenje projektnih prijedloga za lokalne nevladine organizacije.

Nakon što je urađen kompletan set dokumenata za potrebe poziva, objavljen je Poziv OBOGAĆENJE I UNAPRIJEĐENJE TURISTIČKE PONUDE GRADA MAGLAJA za nevladine organizacije sa područja općine Maglaj.

Poziv je objavljen na web stranicama REZ Agencije i Općine Maglaj 28.02.2013. godine, a četiri dana kasnije i u Dnevnom avazu, te je bio je otvoren do 30.03.2013. godine.

Za vrijeme dok je Poziv još bio otvoren, u Maglaju je 12.03.2013. godine održan Informativni dan, namijenjen potencijalnim aplikantima radi pružanja dodatnih informacija o projektu i pojašnjenja vezana za apliciranje i učešće u okviru poziva.

Posljedično, ukupno devet nevladinih organizacija s područja općine Maglaj podnijelo je svoje projektne prijedloge koje je evaluirala komisija sastavljena od osoblja REZ Agencije i Općine. Na kraju je odabrano šest najbolje ocijenjenih projektnih prijedloga.

Sporazumi o dodjeli grant sredstava između

REZ Agencije i Općine Maglaj, s jedne strane, i nevladinih organizacija potpisani su 15.04.2013. godine, kada je započeo i period određen za implementaciju projekata, koji će završiti 15.08.2013. godine. Nakon toga će nevladine organizacije podnijeti svoje završne izvještaje. U toku je stalni monitoring implementacije svih šest projekata koji obavlja osoblje REZ Agencije u suradnji sa osobljem Općine Maglaj.

OBOGAĆENJE I UNAPRIJEĐENJE TURISTIČKE PONUDE GRADA MAGLAJA • PROJEKTI NEVLADINIH ORGANIZACIJA

Sportom i kulturom u ljepšu budućnost

Udruženje građana za pomoć osobama sa mentalnom retardacijom – UMEMO Maglaj
• 5.300,00 KM ili 2.709,85 Eura • Od 30.04.2013. do 15.08.2013.

Podizanje turističke ponude grada i privlačenje turista iz susjednih država Hrvatska, Srbija, Slovenija...) i Bosne i Hercegovine kroz organizaciju međunarodnog turnira u odbojci na pijesku za osobe sa posebnim potrebama, realizaciju monodrame "Nevjestinski ponor" i inkluziju osoba sa posebnim potrebama.

Kroz Maglaj drevni magle prolaze

Udruženje Gradski mješoviti hor "Maglaj" iz Maglaja • Vrijednost 5.300,00 KM ili 2.755,86 Eura • Od 15.04.2013. do 15.07.2013.

Kreiranje reprezentativnog umjetničkog sadržaja.

Produkcija DVD zapisa za poklon ili prodaju kao suvenir turistima. Priprema i kreiranje posebnog repertoara tradicionalne muzike i kompozicija o gradu Maglaju, uvježbavanje i izvođenje premijernog koncerta, profesionalno snimanje i tehnička obrada snimljenog materijala, proizvodnja inicijalnog tiraža od 100 komada DVD-a s koncertom "Kroz Maglaj drevni Magle prolaze". Emitiranje koncerta na RTV Maglaj i platformi Moja TV.

Tradiciju baštinimo, a tenis igramo, za razvoj turizma, sve od srca damo

Hrvatsko kulturno umjetničko društvo "Gromovnik" Novi Šeher, Maglaj, u partnerstvu sa UG "Oaza mira" • 6.523,37 KM ili 3.335,35 Eura • Od 25.04.2013. do 25.07.2013.

Razvoj ruralnih sredina i poboljšanje uvjeta života mladih na selu kroz proširenje kulturne i sportsko-turističke ponude putem provođenja tečajeva za folklor, šargiju, dvojnice i violinu i školu tenisa.

Organizacija manifestacije "Zapjevajmo veselo u Šeeru – Šeersko prelo 2013". Postavljanje izložbe tradicionalne gastroponude. Organizacija Male škole tenisa i prvog dvodnevnog teniskog turnira u općini "Maglaj open 2013". Kulturno-zabavni program. Koordinacija sa drugim kulturno-povijesnim sadržajima grada Maglaja.

Za Maglaj drevni

Udruženje "Mladi Maglaja" • 5.108,00 KM ili 2.611,68 Eura • Od 15.04.2013. do 15.08.2013.

Razvoj svijesti o važnosti promocije turizma. Proširenje turističke ponude kroz organiziranje radionica "Krug mladih za turizam" za srednjoškolce (predavanja, istraživanja i takmičenje u izradi promotivne letka). Organizacija suvenirnice za proizvodnju i ponudu rezbarskih radova u drvetu i staklu s obilježjima Gradine i Maglaja. Organizacija utrke u brzom hodanju pod nazivom "Budućnost pod okriljem prošlosti" na relaciji Delibegov han – Gradina (Stara tvrđava).

Kolo na bosanskom ćilimu Maglaj 2013

Kulturno-umjetničko društvo "Gradski folklorni ansambl", u partnerstvu sa HO "Merhamet" • 7.334,37 KM ili 3.750,00 Eura • Od 15.04.2013. do 15.08.2013.

Organizacija tradicionalnog festivala folklor.

Unaprijeđenje suradnje Maglaja s više europskih gradova kroz kulturnu i turističku razmjenu. Edukacija 40 mladih članova uzrasta 10-25 godina za prezentaciju narodnih bosanskih običaja kroz igru. Izrada 5 kompleta narodnih nošnji za igre naroda Bosne i Hercegovine. Organizacija "Miss festivala Maglaj 2013". Izrada web stranice "Kolo na bosanskom ćilimu".

Interaktivni izlog – izlog turističke ponude grada Maglaja

Udruženje mladih "Centar MAG" Maglaj • 5.165,00 KM ili 2.640,82 Eura • Od 15.04.2013. do 15.08.2013.

Nabavka opreme i postavljanje Info-pulta u zgradi Općine Maglaj, a nakon dovršetka rekonstrukcije - u objektu Delibegov han, za interaktivnu video prezentaciju turističkih potencijala grada.

Promocija turističkih potencijala putem postavljanja info pulta s promotivnim materijalom na dvije lokacije. Izrada letaka i brošura grada Maglaja. Izrada turističke karte Općine Maglaj.

Organizacija informativne radionice za udruženja i pružatelje usluge "Bed&Breakfast" (Noćenje s doručkom), u cilju predstavljanja njihovih smještajnih kapaciteta u aplikaciju.

Interklasterska konferencija

► **REZ Agencija organizirala interklastersku konferenciju u sklopu projekta Jadranski Klaster Klub (Adriatic Economic Cluster Club)**

U Zenici je 18.04.2013. godine u organizaciji REZ Agencije održana interklasterska konferencija u sklopu projekta Jadranski Klaster Klub (Adriatic Economic Cluster Club) koji je okupio 15 partnera iz 6 zemalja jadranske regije (Italija, Hrvatska, BiH, Srbija, Grčka i Albanija).

Jadranski Klaster Klub je projekt financiran u okviru IPA Programa Jadranske prekogranične suradnje, a cilj mu je poboljšati mogućnosti za unapređenje klsterskih sistema i kreiranje novih klastera, s posebnom pažnjom na umrežavanje malih i srednjih preduzeća

koje će uvezati javnu administraciju, institute i asocijacije. Partner u projektu za BiH je Općina Tešanj.

Projekt okuplja firme i klastere u nautici i brodogradnji, uključujući lance nabave u sektorima plastike, gume, metala, drveta i tekstila.

Interklasterska konferencija je organizirana s ciljem da aktualizira dvije teme od ključnog značaja za razvoj klastera: "Uloga klastera u regionalnoj konkurentnosti" i "Upravljanje klasterima".

Prezentatori i panelisti su bili: partneri u projektu, predstavnici i menadžeri klastera iz svih sektora vezanih za nautiku i brodogradnju, institucija podrške i centara izvrsnosti, te malih i srednjih preduzeća. Konferencija je okupila 15 partnera i 15 klastera i klsterskih inicijativa, te predstavnike centara izvrsnosti, ministartava privrede i privrednih komora.

Poslovni susreti privrednika Ancona 2013

► **U Anconi, Italija, od 23.-27.06.2013. godine održani poslovni susreti privrednika iz Italije, Hrvatske, Srbije, Grčke, Albanije, Slovenije i Bosne i Hercegovine.**

U organizaciji REZ Agencije - Regionalne razvojne agencije za regiju Centralna BiH, privrednici sa područja općine Tešanj učestvovali su 25. juna u Anconi (Italija) na poslovnim susretima koji su okupili predstavnike preduzeća iz Italije, Hrvatske, Srbije, Grčke, Albanije, Slovenije i Bosne i Hercegovine.

Na susretima je sudjelovalo 90 preduzeća koja posluju ili bi željela poslovati u nautičkom sektoru, odnosno proizvoditi za ovaj sektor. Poslovni razgovori održani su kao posebna manifestacija tokom održavanja svjetskog prvenstva u jedrenju kojem je ove godine bila domaćin Ancona. Iz Bosne i Hercegovine poslovnim susretima su prisustvovali predstavnici preduzeća Inox Ajanović, Es-sthal, Točak i Zupčanik.

Poslovni susreti dijelom su projekta Adriatic Economic Cluster Club koji je započeo u martu 2011. godine. Vodeći partner je asocijacija Unioncamere del Veneto, a REZ agencija je jedan od partnera uz sufinansiranje projekta od strane Općine Tešanj.

Ovaj projekt je financiran u okviru IPA programa jadranske prekogranične suradnje. Projekt je usmjeren na podršku

ubrzanja stvaranja i jačanja klastera nautičkog i brodograđevinskog sektora, s posebnim osvrtom na mala i srednja preduzeća.

Razvoj plasteničke proizvodnje u ruralnim područjima općine Novi Travnik

► Nakon što su krajem 2012. godine potpisani Sporazumi o dodjeli grantova, REZ Agencija implementira projekt "Razvoj plasteničke proizvodnje u ruralnim područjima općine Novi Travnik"

U sklopu prve faze provedbe projekta "Plastenička proizvodnja u ruralnim područjima općine Novi Travnik" održan je trodnevni seminar koji obrađuje plasteničku proizvodnju povrća. Seminar je organiziran za sve članove ciljane grupe.

Ovaj seminar je omogućio prijenos znanja iz tema: Tehnologija uzgoja povrća u plastenicima, Planiranje proizvodnje i Ekonomičnost proizvodnje. Ciljnoj grupi je objašnjena prednost novih tehnika u poljoprivrednoj proizvodnji, vrste plastenika, montaža, održavanje i popravak plastenika, zaštita plastenika od spoljnih utjecaja, tehnologija proizvodnje povrća i proizvodnje sadnica, priprema tla, navodnjavanje, gnojenje, itd.

U okviru navedenog seminara, agronom je

bio zadužen za edukaciju korisnica za proizvodnju pet različitih vrsta povrća: paradajz, paprika, zelena salata, špinat i luk.

Također, REZ Agencija je održala prikladno predavanje o osnovama poslovanja na temu "Osnove poslovanja i poslovno planiranje za individualne poljoprivredne proizvođače".

Svaka od 15 odabranih korisnica dobila je plastenik površine 100 m² sa sistemom za navodnjavanje, kao i sadnice i zaštitna sredstva za jedan ciklus proizvodnje.

Nakon što je na javnom natječaju odbran isporučitelj plastenika, uslijedila je isporuka i montaža plastenika na lokacijama korisnica projekta. Zatim su isporučeni sadni materijal i zaštitna sredstva, te je pokrenut ciklus proizvodnje koji je pod stalnim nadzorom angažiranog agronoma.

Program Lokaliziranje gendera u Federaciji Bosne i Hercegovine

Program Lokaliziranje gendera u Federaciji Bosne i Hercegovine obilježio je kraj 2012. godine potpisivanjem sporazuma o sufinansiranju 14 lokalnih projekata u općinama Sapna, **Doboj Jug**, **Novi Travnik**, **Žepče**, Sanski Most, Novi Grad Sarajevo i Orašje.

Ukupna vrijednost projekata je oko 770.000 KM, u čemu općine učestvuju sa oko 50.000 KM, LGFBiH sa 460.000 KM a ostalo je učešće samih implementatora. Ova investicija otvoriće oko 200 radnih mjesta, prvenstveno ženama ovih općina.

Projekti odabrani za finansiranje proizilaze iz općinskih gender akcionih planova te imaju za cilj političko i ekonomsko osnaživanje cjelokupne populacije u općinama učesnicama programa, a posebno žena.

MENTOR Seminari u Gračanici i Zenici

► U okviru projekta održani seminari "Termo tretirano drvo – Zaštita drveta" u Gračanici i "3D CAD modeliranje – Napredne tehnologije" u Zenici.

U okviru realizacije projekta MENTOR, finansiranog od strane Delegacije Evropske unije u BiH, dana 12.02.2013. godine u Gračanici je održan seminar na temu **Termo tretirano drvo – Zaštita drveta**.

Seminar je organiziran od strane implementatora projekta Agencije za ekonomski razvoj ZEDA Zenica i partnera u projektu Regionalne razvojne agencije REZ Zenica.

Cilj ovog seminara bio je upoznati prerađivače drveta i proizvođače namještaja sa kvalitetnom obradom sirovine u cilju poboljšanja upotrebljivosti drveta, fizičko-mehaničkih svojstava proizvoda od drveta, te njegovom zaštitom. Seminar je bio namijenjen preduzećima iz oblasti drvoprerađivačke sa područja općine.

Također u okviru projekta MENTOR, dana 22.02.2013. godine u informatičkom kabinetu Politehničkog fakulteta Univerziteta Zenica održan je seminar na temu **3D CAD modeliranje – Napredne tehnologije**. Seminar su organizirale razvojne agencije ZEDA (Agencija za ekonomski razvoj, implementator projekta) i REZ (Regionalna razvojna agencija za regiju Centralna BiH, partner u projektu) iz Zenice u suradnji sa Univerzitetom Zenica, koji je član Projektne odbora.

RAZVOJ POSLOVNE INFRASTRUKTURE - MENTOR

Cilj ovog seminara bio je detaljnije upoznavanje s 3D modeliranjem koje pruža ogromne mogućnosti za vizualizaciju, izradu presjeka i pogleda – 2D crteža i koristi se za kontrolu kvalitete proizvoda, za inženjerske analize, dimenzioniranje i optimizaciju proizvoda, te za izradu CNC koda.

Seminar je bio namijenjen polaznicima koji žele proširiti svoje dosadašnje poznavanje rada u nekom CAD softveru i tehničkom osoblju koje se koristi računalom u proizvodnim procesima (CAD/CAM).

REZ i FARMA Projekt

U Žepču i Kakanju

► Održani seminari za proizvođače mlijeka

REZ Agencija je i u 2013. godini nastavila suradnju s projektom FARMA (Fostering Agricultural Markets Activity), čiji je cilj razvoj tržišne poljoprivrede u skladu sa principima zaštite okoliša, daljnje prerade i prodaje na domaćem i inozemnom tržištu.

U okviru Zimske škole mljekarstva 17. i 18. januara 2013. godine organiziran je seminar za proizvođače mlijeka sa područja općine Žepče, a 17. aprila 2013. godine za proizvođače s područja općine Kakanj.

Oba seminar obuhvatila su iste teme:

- Reprodukcijska i oboljenja muznih krava
- Spremanje silaže i sjenaže/balansiranje obroka
- Standardi u proizvodnji mlijeka - higijena muže i pravilnik
- Nitratna direktiva
- Vođenje finansijske evidencije na farmama
- Ostala evidencija na farmama (osnove GAP-a)

Ovom vrstom obuke se želi poboljšati profitabilnost u proizvodnji mlijeka, te pomoći proizvođačima da se pripreme za apliciranje na EU fondove za primarnu proizvodnju.

Predavanja, uz brojne primjere iz prakse, održali su stručnjaci za poljoprivredu i finansije angažirani u okviru projekta FARMA: gđa. Aleksandra Budiša, gđa. Esma Mustajbašić i g. Midhat Glavić, te profesor Dragutin Matarugić sa Poljoprivrednog fakulteta iz Banja Luke.

Seminar u Žepču organiziran je u suradnji s Lokalnom razvojnom agencijom RAŽ iz Žepča, a prisustvovalo mu je 11 proizvođača mlijeka, te predstavnici Agencije RAŽ.

A, seminaru u Kakanju, koji je organiziran u suradnji sa Općinom Kakanj, prisustvovalo je 11 proizvođača mlijeka, te predstavnici općine Kakanj. Učesnicima na seminaru je podijeljena brošura "Alfatoksin – razumijevanje i prevencija", koja je urađena u okviru projekta FARMA.

Project Cycle Management seminari

U Žepču:

Izrada Logičke matrice (Logičkog okvira)

Nakon seminara "Upravljanje projektnim ciklusom i priprema projekata za fondove EU" koji su predstavnici REZ Agencije u novembru prošle godine održali za nevladine organizacije i javne ustanove sa područja općine Žepče, učesnici seminara su pokazali interes za nastavak obuke i predložili da se organizira radionica na kojoj

bi učesnici praktično radili na pripremi Logičke matrice/Logičkog okvira. Imajući u vidu važnost ovog dokumenta, jer je Logička matrica sastavni dio projektne dokumentacije za apliciranje na većinu fondova EU i drugih međunarodnih i domaćih donatora i predstavlja sažetak projekta u jednom standardiziranom obliku, predstavnici REZ-a su se rado odazvali pozivu žepačke razvojne agencije RAŽ, koja je i inicirala ovu vrstu edukacije.

Radionica je održana 21. januara 2013. godine i na njoj je učestvovalo 11 predstavnika nevladinih organizacija iz Žepča. Učesnici radionice su sami odabrali sektor i predložili projektну ideju, pa su tokom ove obuke urađene Logičke matrice za projekte iz oblasti razvoja poljoprivrede, turizma, energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije, te jačanja ljudskih kapaciteta.

U Zavidovićima:

"Upravljanje projektnim ciklusom i priprema projekata za fondove EU" i "Izrada Logičke matrice (Logičkog okvira)"

U periodu od 22. do 24. maja 2013. godine u općini Zavidovići je održan seminar na temu **Upravljanje projektnim ciklusom i priprema projekata za fondove EU**. Seminar su održali predstavnici REZ Agencije, a na inicijativu općine Zavidovići. Polaznici obuke su upoznati sa općim principima i EU metodologijom upravljanja projektnim ciklusom (PCM - Project Cycle Management).

Seminarom su bile obuhvaćene slijedeće teme:

- Upravljanje projektnim ciklusom – 6 faza projektnog ciklusa
- Pristup Logičke matrice (Faza analize i faza planiranja)
- Kako se prijaviti na otvoreni poziv za dostavljanje projekata (Priručnik za aplikante, Pador baza)

- EU aplikacija – pisanje prijedloga projekta
- Budžet projekta
- Implementacija, monitoring i evaluacija odobrenih projekata
- Kako se prijaviti na otvoreni poziv za dostavljanje projekata
- Informacije o EU fondovima

Edukacija je bila namijenjena nevladinim organizacijama i javnim ustanovama sa područja općine Zavidovići koje su zainteresirane za apliciranje na EU fondove i fondove drugih međunarodnih i domaćih donatora i koje se u svom radu susreću sa pripremom ili realizacijom projekata. Cilj seminara je bio pružiti potrebne informacije potencijalnim korisnicima sredstava IPA (IPA je instrument za pretpristupnu pomoć i namijenjen je zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima za članstvo u EU) i drugih EU programa dostupnih Bosni i Hercegovini kako bi bili u mogućnosti pripremiti prijedloge projekata i aplicirati za sredstva iz raspoloživih fondova, bilo kao

vodeći aplikanti ili partneri drugim organizacijama koje koriste ova sredstva. Tokom trodnevne radionice polaznici seminara su imali priliku da se upoznaju i sa praktičnim iskustvima REZ Agencije, vezano za pripremu i implementaciju projekata koje je finansirala EU.

Edukaciji je prisustvovalo 20 predstavnika NVO-a, javnih ustanova, kao i predstavnici općine Zavidovići.

...

Kao i u Žepču, nakon iskazanog zanimanja učesnika za nastavak obuke, predstavnici REZ Agencije su se rado odazvali pozivu Općine Zavidovići i 25. juna 2013. godine održali radionicu **Izrada Logičke matrice (Logičkog okvira)** na kojoj je učestvovalo 10 predstavnika nevladinih organizacija i javnih ustanova iz Zavidovića. Učesnici radionice su sami odabrali sektore i predložili projektne ideje, pa su tokom ove obuke urađene Logičke matrice za projekte iz oblasti zaštite okoliša, cjeloživotnog učenja/jačanja ljudskih resursa i ljudskih prava/zdravstvene zaštite.

Projekt Okolišne tehnologije i obnovljivi izvori energije na području Balkana

Seminar/Informativni dan u Zenici

REZ Agencija implementira projekt "Okolišne tehnologije i obnovljivi izvori energije na području Balkana" koji finansira italijansko Ministarstvo za ekonomski razvoj. Cilj projekta je doprinos ekonomskom razvoju na području Balkana, konkretno u Bosni i Hercegovini, Srbiji, Crnoj Gori i Makedoniji putem ciljanih aktivnosti u oblasti zaštite okoliša i obnovljivih izvora energije, promocija evropskih standarda koji se odnose na ove sektore, promocija savremenih tehnologija, kao i unapređenje privredne saradnje između Italije i balkanskih zemalja.

Imajući u vidu važnost promocije i primjene novih tehnologija i mogućnosti koje se nude za javni i privatni sektor u cilju uspostavljanja poslovne saradnje u međunarodnim okvirima, REZ Agencija je, u sklopu pomenutog projekta, organizirala Seminar/Informativni dan koji je održan 21. februara 2013. godine u Zenici. Seminar je bio namijenjen predstavnicima općina, kantonalnih ministarstava, javnim i privatnim preduzećima, lokalnim razvojnim agencijama, nevladinim organizacijama, finansijskim institucijama i drugim relevantnim akterima koji se bave zaštitom okoliša i energetske efikasnosti/

Seminar: Evropski standardi u oblasti zaštite okoliša i energijske efikasnosti

REZ Agencija je 2. aprila 2013. godine održala seminar na temu Evropski standardi u oblasti zaštite okoliša i energijske efikasnosti.

Ovaj događaj je organiziran u okviru projekta **Okolišne tehnologije i obnovljivi izvori energije na području Balkana** koji finansira italijansko Ministarstvo za ekonomski razvoj, a obuhvatao je standarde ISO 14001 – Sistem upravljanja zaštitom

obnovljivim izvorima energije na području regije Centralna Bosna i Hercegovina i šire.

U uvodnom dijelu je predstavljen projekt "Okolišne tehnologije i obnovljivi izvori energije na području Balkana" i prezentirana analiza stanja okolišnih tehnologija i obnovljivih izvora energije u Bosni i Hercegovini. G-đa Jasmina Kafedžić iz Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH je u prezentaciji "Energetska efikasnost i obnovljivi izvori energije - od teorije do prakse" predstavila, između ostalog, aktivnosti Fonda i mogućnosti koje on nudi. Predstavica općine Kakanj, g-đa Saida Berbić je prezentirala Lokalni ekološki akcioni plan (LEAP) općine Kakanj i informirala prisutne o progresu implementacije LEAP-a. G-đa Elma Pružan je predstavila Održivi energetske akcioni

okoliša i ISO 50001 – Sistem upravljanja energijom, te pregled stanja u sektorima zaštite okoliša i obnovljivih izvora energije u Italiji, sa fokusom na suvremene tehnologije.

Seminar je bio namijenjen predstavnicima javnog i privatnog sektora koji se bave ovom problematikom, a prisustvovali su mu predstavnici javnih komunalnih preduzeća, privatnih preduzeća, općina, lokalnih razvojnih agencija, nevladinih organizacija i Agencije za vodno područje rijeke Save.

S obzirom na trendove u svijetu i činjenicu da BiH posjeduje znatan potencijal

plan (SEAP) općine Travnik, a g. Sanel Ibrić iz agencije ZEDA Info centar za energetske efikasnosti općine Zenica. Projekt Vjetroelektrana na Vlašiću, kao dobar primjer projekata iz energetske efikasnosti, prezentirao je g. Azem Ejubović iz firme EBERKON d.o.o. Travnik. Događaju su prisustvovali i predstavnici ProCredit Bank d.d. Sarajevo koji su prisutnima predstavili svoju kreditnu liniju "Eko krediti za poslovne klijente".

Seminaru su prisustvovali predstavnici Ministarstva privrede Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna i Zeničko-dobojskog kantona, predstavnici općina, javnih i privatnih preduzeća, lokalnih razvojnih agencija, Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH, nevladinih organizacija, te predstavnici medija.

obnovljivih izvora energije koji nije dovoljno iskorišten, veoma je važno promovirati povezivanje s odgovarajućim subjektima iz zemalja Evropske unije u kojima je ta praksa razvijena, poticati razmjenu iskustava, znanja i tehnologija, te na taj način stvarati uvjete za brži ekonomski razvoj.

Nakon ovog seminara REZ Agencija je započela pripreme za učešće BH firmi na privrednim susretima s firmama iz Italije, Srbije, Crne Gore i Makedonije koji trebaju biti održani u junu 2013. godine u Beogradu, Srbija.

REZ Agencija organizirala jednodnevne radionice: Energetska efikasnost - sistem upravljanja energijom EN ISO 16001:2009

Prva radionica održana je **21. februara 2013. godine** u sali motela HEKO u Bugojnu. Pored članova Udruženja privrednika Vrbas, koji su ujedno bili i suorganizatori radionice, radionici su prisustvovali i poduzetnici iz općine Bugojno, kojima je ova obuka i bila namijenjena.

Druga radionica održana je **14. marta 2013. godine** u Zavidovićima u prostorijama lokalne razvojne agencije RAZ, koja je ujedno bila i suorganizator radionice. Radionici je prisustvovalo 11 polaznika, poduzetnika iz općine Zavidovići, predstavnika javnih preduzeća, te uposlenici RAZ-a, odnosno osobe koje su izrazile interes za ponuđenu temu. Prisutna je također bila gospođa Maja Ibrahimpašić, monitor ispred FIRMA projekta.

Ove jednodnevne radionice imale su za cilj pružiti učesnicima iz raznih sektora djelatnosti i uglavnom tehničkog obrazovanja općenita znanja na temu iz oblasti energetske efikasnosti sa fokusom na zahtjeve koje u pogledu uspostavljanja sistema upravljanja energijom definiraju standardi EN ISO 16001: 2009 i ISO 50001: 2011. Obuka se sastojala od teoretskog dijela, vježbi i predstavljanja primjera dobre prakse.

Učesnicima su, između ostalog, pojašnjeni razlozi zašto investirati u poboljšanje energetske efikasnosti, naglašene su mjere koje treba provesti i ciljevi korištenja minimalno moguće potrebne količine energije, objašnjena je efikasna upotreba energije u svim sektorima krajnje potrošnje u industriji, transportu, uslužnim djelatnostima, poljoprivredi i domaćinstvima, te je istaknuta važnost razvijanja svijesti potrošača o potrebi za efikasnijom potrošnjom energije.

Učesnici obje radionice su izrazili zadovoljstvo u pogledu sadržaja radionice, materijala, načina rada i prezentiranja, kao i zbog stečenih općih znanja iz obrađene teme.

FOND za podršku preduzećima sa područja SBK/KSB u razvijanju i implementaciji međunarodno priznatih standarda kvalitete

► **REZ Agencija i Ministarstvo privrede SBK/KSB su 20.06.2013. godine potpisali sporazum o uspostavljanju Fonda.**

REZ Agencija i Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna su potpisali sporazum radi uspostavljanja FOND-a za uvođenje međunarodno priznatih standarda kvalitete s ciljem da se pomogne preduzećima iz SBK/KSB da postignu potrebnu kvalitetu proizvodnje, kako bi povećali izvoz i postigli veći uspjeh na domaćem tržištu kroz pripremu i certificiranje sistema upravljanja kvalitetom.

Sredstva za FOND su namjenski obezbijeđena od strane REZ Agencije putem projekta odobrenog od strane Norveške ambasade **Raise up standards** i USAID/Sida FIRMA projekta, te Ministarstva privrede SBK/KSB u ukupnom iznosu od 80.000 KM. Opći cilj projekta je unaprijediti poslovanje preduzeća na unutrašnjem i vanjskom tržištu kroz olakšan pristup uvođenju standarda, a radi ubrzavanja ekonomskog razvoja.

REZ Agencija je u junu potpisala ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava sa 11 preduzeća koja će u narednom periodu razviti i implementirati sisteme upravljanja kvalitetom (QMS) u skladu sa ISO

standardima, FSC CoC standardom, HACCP i CE znakom.

Preduzeća sa područja SBK/KBS mogu i dalje aplicirati za dodjelu sredstava s obzirom da će FOND biti operativan do kraja tekuće godine.

Obuka tehničkih crtača armature

► **Obuku organizira REZ Agencija u suradnji sa GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit) i Udruženjem poslodavaca Zenica.**

U četvrtak, 20.06.2013. godine započela je obuka tehničkih crtača armature. Obuku organizira REZ Agencija u suradnji sa GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit) i udruženjem poslodavaca Zenica. Obuka se održava u informatičkom kabinetu BHM d.o.o. Zenica.

Obuka je namijenjena nezaposlenim mladim osobama tehničke struke,

učenicima završnih razreda tehničke škole i zaposlenima radi dodatne edukacije.

Trajanje obuke je 30 sati, nakon čega slijedi završna provjera usvojenih znanja. Završni test podrazumijeva procjenu stečenih znanja i vještina. Konačni uspjeh ovisi o broju osvojenih bodova koje je polaznik ostvario na testu znanja rješavanjem nekog praktičnog primjera. Procjenu uspješnosti u savladavanju znanja i vještina u sklopu obuke vrednuje komisija od tri člana.

Učesnicima koji na završnom testu ostvare više od 51 bod bit će uručeno "Uvjerenje" o

pohađanju obuke i uspješnom polaganju završnog testa.

REZ Agencija i Business Innovation Programs (BIP)

Koristeći inovativne module za obuku potencijalnih poduzetnika, BIP nudi priliku za besplatan razvoj biznis plana (Business Plan Development) te osnovnu finansijsku podršku za početak posla kroz fond za registraciju posla putem sufinansiranja (Fund for business registration).

REZ Agencija je uspostavila suradnju sa BIP Programom, te organizira **obuku za formuliranje poslovne ideje i izradu poslovnog plana** za osobe koje žele pokrenuti vlastiti posao. Ciljane gupe ove edukacije su muškarci, potencijalni poduzetnici, starosti od 18 do 35 godina i žene, potencijalne poduzetnice, bez obzira na starosnu dob.

Prva obuka je održana u Zenici u periodu od 4. do 6. i 18. i 19. marta 2013. godine i koju je uspješno završilo 15 kandidata.

U suradnji sa Općinom Kakanj organizirana je obuka na istu temu od 16. do 18. aprila 2013. i 7. i 8. maja 2013. godine sa 16 kandidata.

Zbog velikog zanimanja, u Zenici je krajem juna, odnosno od 26. do 28. juna 2013. godine, održan prvi dio još jedne obuke, dok je njezin nastavak planiran za prvu polovicu jula ove godine.

Business Innovation Programs (BIP) je neprofitna fondacija iz Norveške čija je misija usmjerena ka stvaranju novih radnih mjesta i podršci stručnjacima koji se bave ekonomskim razvojem u svojim zajednicama. Aktivnosti BIP-a se zasnivaju na principima tržišne ekonomije i oslanjaju se na prenošenje dobrih poduzetničkih praksi. BIP sprovodi projekte u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Srbiji, Kosovu, Crnoj Gori i Iraku.

U BiH BIP djeluje od 1996. godine sprovodeći nekoliko programa:

Omladinsko poduzetništvo (Student Enterprise Program). Razvoj poduzetničkog duha i kulture među učenicima završnih razreda srednjih škola.

Pokreni svoj posao (Start Your Business) je program kojim BIP pruža osnovnu podršku osobama koje žele da pokrenu svoj posao.

Program rasta i razvoja (Development and growth program). Za mala i srednja preduzeća koje rade najmanje godinu dana i koje imaju potencijal za rast i razvoj s fokusom na izvoz.

Ljetni prekogranični kamp je jednokratna manifestacija koju BIP organizira svake godine za okupljanje pobjedničkih omladinskih preduzeća iz programa Omladinsko poduzetništvo.

CISCO Akademija mrežnih tehnologija

U multimedijalnoj računarskoj sali REZ Agencije, polovinom aprila ove godine počela je nastava za polaznike VIII generacije.

Upisano je ukupno 12 polaznika koji, nakon završetka obuke, dobijaju certifikat čime stiču pravo polaganja ispita za Cisco CCNA certifikat, jedan od najtraženijih svjetskih certifikata za područje mrežnih tehnologija.

X Skupština REZ Agencije

► Održana 24.04.2013. godine u prostorijama agencije, uz prisustvo njezinih osnivača.

Deseta skupština REZ - Regionalne razvojne agencije za regiju Centralna BiH, održana je u prostorijama agencije 24.04.2013. godine, uz prisustvo njezinih osnivača.

Tijekom skupštine usvojeni su: Zapisnik sa 9. sastanka Skupštine; Izvještaj o radu Nadzornog odbora za 2012. godinu; Izvještaj o radu REZ Agencije za 2012. godinu; Finansijski izvještaj REZ Agencije i Izvještaj revizora za 2012. godinu; Plan rada REZ Agencije za 2013. godinu.

Također, dana je suglasnost na odluku o raspodjeli dobiti za 2012. godinu.

Osnivačima su prezentirane aktivnosti Agencije u protekloj godini, kao i plan

aktivnosti za tekuću godinu.

Prošlogodišnjeg predsjedavajućeg skupštine, načelnika općine Usora, g. Antu Čička, naslijedio je načelnik općine Novi Travnik g. Refik Lendo, a produžen je četverogodišnji mandat dosadašnjoj predsjednici Nadzornog odbora, g-đi Draženki Subašić.

Sastanak Mreže za povoljno poslovno okruženje u FBiH

► Nakon što je sklopljen Sporazum o uspostavljanju, REZ Agencija bila domaćin prvog sastanka Mreže za povoljno poslovno okruženje u FBiH.

REZ Agencija je 19.06.2013. godine bila domaćin prvog sastanka Mreže za povoljno poslovno okruženje u FBiH.

Sporazum o uspostavljanju Mreže za povoljno poslovno okruženje u FBiH je potpisan 04.06.2013. godine na godišnjoj Konferenciji "Povoljno poslovno okruženje" koju je organiziralo Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta u suradnji s Nacionalnom alijansom za ekonomski razvoj (NALED) iz Srbije i njemačkim fondom za razvoj GIZ.

Mreža za povoljno poslovno okruženje u FBiH će biti nosilac aktivnosti u vezi sa programom certifikacije općina s povoljnim poslovnim okruženjem. Mrežu čine Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, Privredna/Gospodarska komora FBiH, REZ, NERDA, SERDA i REDAH.

Promocija povoljnog poslovnog okruženja je promocija certifikovanja gradova i općina sa povoljnim poslovnim okruženjem u FBiH, radi uvođenja jedinstvenog standarda u radu gradskih i općinskih administracija čime će se poboljšati djelotvornost lokalnih uprava i značajno unaprijediti lokalno poslovno okruženje.

PAST FOR THE FUTURE • PAST FOR THE FUTURE • PAST FOR THE FUTURE • PAST FOR THE FUTURE • PAST FOR THE FUTURE ...

Regionalna razvojna agencija za regiju Centralna BiH

Štrossmajerova 11 • 72000 Zenica • BiH

☎ +387 32 462 161 ☎ +387 32 441 230

✉ info@rez.ba • www.rez.ba

Općina Maglaj

Viteška 4 • 74250 Maglaj • BiH

☎ +387 32 609 550 ☎ +387 32 609 551

✉ opcina@maglaj.ba • www.maglaj.ba

Projekt finansira Evropska unija.
This project is funded by The European Union.

Projekt implementira REZ Agencija • Partner i ko-finansijer projekta je Općina Maglaj
The project implemented by REZ Agency Zenica • Partner and co-funder of the project is Municipality of Maglaj

